

vivat academia

secretariaat: Em. Jacquainlaan 126
1000 Brussel tel. 02/218 68 20 giro 000-0429238-13

verantwoordelijk uitgever: F. Mollet
Kievitsstraat 11, 8020 Oostkamp

verschijnt vijf keer per jaar. Nr. 49 januari-februari 1985

berichtenblad van het Verbond der Vlaamse Academici

1985

Heel van harte: gezondheid voor U en al de uwen!

Vrede en verdraagzaamheid, hier en elders!

Inzicht en volharding!

IN MEMORIAM HENDRIK BORGINON

In alle rust, temidden van de zijnen, is uiteindelijk ook Hendrik Borginon, de laatst overlevende leider van de geheime frontbeweging, van ons heengegaan. Hij was vierennegentig en helder van geest tot het laatste. De rouw is even groot als de leemte die hij achterlaat. In velerlei opzichten was hij uniek: hij was het zout der wijsheid voor de strijdende Vlamingen. Ook toen hij nog leefde, hadden wij er al te weinig van zijn soort.

Hij had een schrander brein, dat hem lang vóór de anderen bepaalde gevaren liet inzien of betere doelstellingen deed aanwijzen. Maar hij stond vaak alleen en werd al te weinig gevolgd. Zo waarschuwde hij reeds vóór de oorlog voor autoritaire, antidemocratische tendensen. En tijdens de oorlog vor een te vast geloof in de Duitse overwinning en de Duitse goodwill. Vox clamans in deserto...

Tevens streefde hij naar de bundeling van alle Vlaamse krachten door de "godsvrede", door het nader tot elkaar brengen van nationalist en katholieken. Heel even, in 1936, scheen dat te willen lukken in de vorm van een beginselakkoord, waaraan o.m. Gaston Eyskens had medegewerkt, maar toen veranderde de loop der geschiedenis. Ook nu nog wordt de Vlaamse zaak voortdurend geschaad door de bijna visceraal geworden vijandschap tussen nationalist en kristen-demokraten, waar beiden nochtans in heden en verleden zoveel gemeen hebben. Ook Manu Ruys heeft dit in zijn editoriaal gewijd aan Hendrik Borginon beklemtoond, allicht zelfs met het oog op een niet al te verre toekomst.

Hij had ook stijl. Hij was geen volksmenner, maar veeleer een rustig en bescheiden aristokraat, met een afkeer van verbaal geweld. Op een IJzerbedevaart waar hij eens te hard en te lang werd toegejuicht, zei hij kalm en wat vermanend: "Goede Vrienden, laat dat..."

Zijn nuchtere koelheid was, zoals Anton Van Wilderode beklemtoonde, geen onverschilligheid of misprijzen, maar wel een soort verheven stoïcisme. Het was een eigenschap die hem later ook tegen verbittering beschermde, toen in de repressietijd de Belgische staat, hém, de overtuigde anglofiel, hém, de demokraat in hart en nieren, jarenlang opsloot en in regelrechte broodroof, nog vele jaren nadien van de balie verwijderd hield. De onrechtstaat hield geen rekening met het civieke belang van zijn werk in oorlogstijd en evenmin met de zware karwei die hij in 1940 vrijwillig aanvaardde om de gevolgen ongedaan te maken van een zwaar Belgisch politiek misdrijf. In opdracht van de dienstdoende regering toog hij toen in Frankrijk, na de kapitulatie, op zoek naar de weggevoerden van mei '40. Hij heeft daar het relaas van gebracht in de eerste van onze drie V.V.A.-monografieën.

Hij was niet verbitterd, hij was ook nooit ontmoedigd. Hij werkte steeds verder aan de Vlaamse strijd, maar altijd op de hem eigen, scherpzinnige en analyserende wijze. Alleen wat aarde aan de dijk bracht leek hem de moeite. Zo vond hij dat er wat moest gebeuren tegen de stroomvertraging van de Vlaamse Beweging in de laatste jaren, – men leze onze Vivat van maart '78 – zonodig zelfs... een massaal indienen van bezwaarschriften en terugvorderingen bij de belastingen. Het logge apparaat zou aldus overstelpt raken en dreigen stil te vallen. Het bleef bij woorden, want wee de muis die de kat wekt, en ja, hoevelen zouden daarvoor zijn moed en integriteit hebben gehad? En toch, er moet inderdaad wat gaan gebeuren, zoniet in het Parlement, dan er buiten. Het weze dan voor een keer zonder veel tromgeroffel en vendelgezwaai, bij voorkeur in goed doordachte en voorbereide geheime initiatieven zoals er aan de basis lagen van de splitsing te Leuven en het in de grond boren van het Egmontpakt. De geheime frontbeweging, waarvan Hendrik Borginon één van de vaders was, legde de grondslag van het werkelijke begin van de Vlaamse heropstanding. Laten we ons daar even rustig over bezinnen.

Het was een stemmige uitvaartplechtigheid, die winterse zaterdag 5 januari in de grootse abdijkerk van Grimbergen. Hier in dezelfde kerk waren Elias, Romsee en Beeckman aan Borginon voorafgegaan: wat een namen, wat een figuren, hoevele malen meer ministrabel dan vele van de huidige trouweloze vazallen. Wat een verkwisting voor Vlaanderen, en zelfs, ja zelfs voor België.

In diezelfde kerk had Borginon zelf nog de homilie uitgesproken voor onze oud-voorzitter Paul Beeckman, zijn vriend en strijdgenoot, en evenals hij, een scherpzinnig jurist. Hij had er toen op gezinspeeld, maar het stond niet in zijn tekst, dat hij zelf weldra zou volgen. Het is bijna zeven jaar geleden.

Ondanks het barre weer, de sneeuw en de ijsgang, was er een enorme opkomst. Vanzelfsprekend waren er het IJzerbedevaartkomitee en alle Vlaamse voormannen van het ogenblik, maar ook, en dat was belangwekkend, enkel minder verwachte verschijningen. Naast Gemeenschapsminister Rika Steyaert en Staatsminister August De Schrijver, schoonbroer van onze betreurde Elaut, merkte men, ondanks zijn vorderende leeftijd en het slechte weder, Gaston Eyskens. Hoe zullen we hem betitelen? De Burggraaf van de Grendelwet, of de vader van de definitieve doorbraak naar federalisme? Of wellicht toch de drager van een trouw Vlaams reflex – niet erfelijk dan – rouwend om een nog steeds hoog geacht tegenspeler en om de teloorgang van diens godsvrede...

Anton Van Wilderode – wie anders – lid van het IJzerbedevaartkomitee, bracht op de hem eigen uitmuntende wijze de homilie waarin woord en gedachte, in sublieme samenwerking, rustig, zonder pathos en schijnbaar moeiteloos het hoogste niveau bereikten. Hoeveel Vlaamse groten heeft hij aldus helpen begraven? Er moest een bundel van worden gemaakt, het zou een stevige brok Vlaamse geschiedenis worden...

Ook voor de teraardstelling op de besneeuwde Brabantse kouter naast zijn dorp Pamel waren velen gevolgd. De treurnis werd overstemd door een warm gevoel van vriendschap en ingetogenheid. Zo kwam dan het afscheid in het hart van het Pajottenland.

Hendrik Borginon, voor mij zoals voor vele anderen, is het een uitzonderlijke eer en een voorrecht geweest U van nabij te hebben gekend.

Piet Carpentier
Oud-Voorzitter V.V.A.

Poging tot terugblik, eenzijdig natuurlijk.

We mogen stellen dat 1984 een groot jaar was voor de wetenschap: overal ter wereld zijn wetenschappers bezig de allerlaatste geheimen van de natuur te ontsluiten, en sommigen hebben zelfs al de eerste stappen gezet naar eigen schepping. De mens wordt aan God gelijk, of probeert het te worden, klinkt het vanuit bepaalde hoek met trots, vanuit

'n andere hoek met leedwezen. Het onbegrensde kunnen van de mens is voor weer anderen 'n bewijs dat er geen god is, of dat god in de mens zelf zit... Je weet wel, de filosofieën proberen te achterhalen, te systematiseren, te begrijpen.

Jammer dat de verbluffende vooruitgang van de wetenschap niet gepaard gaat met meer verantwoordelijkheidszin, met broederlijkheid en vredelievendheid. Jammer dat de wetenschap (nog) niet aangewend wordt (of kan worden?) om de grote plagen uit de wereld te helpen: de domheid en de verblindheid, de gewetenloosheid en gewelddadigheid. Want de denkende mens weet dat hongers, oorlog, uitbuiting gevolgen zijn van die grote plagen, en dat "kurieren am Symptom" eigenlijk niets oplost. Maar bij de pakken neerzitten lost ook niets op. Daarom doen we stilletjes voort met het V.V.A., dat door z'n interdisciplinaire contacten de mogelijkheid biedt om uit ons eigen – soms vrij smalle – wetenschapsgebied te treden en om oog te krijgen voor andere dimensies.

We wensen in herinnering te brengen dat precies één jaar geleden een persmededeling van het V.V.A. via Belga verspreid werd waarin o.a. het volgende voorkwam:

"De principiële aanvaarding van Happart als burgemeester (van Voeren) door de regering begin 1983, was de prijs voor de zogenaamde "pacificatie van de gemeenschappen". Dat er van deze pacificatie niets in huis is gekomen bewijzen de verdere geldverspillingen voor het "ten dode opgeschreven" (aldus Gandois) staalbedrijf Cockerill-Sambre, de stagnatie en zelfs terugschroefing van de Vlaamse autonomie, (...) de neo-unitaristische tendenzen bij een aantal Vlaamse ministers (en) parlementariërs (...)."

We stellen vast dat nu, begin 1985, niet alleen niets veranderd – laat staan verbeterd – is, maar dat er in tegendeel verder tegen de Vlaamse volkgemeenschap wordt gewerkt.

We verwijzen hiervoor naar de geruisloze toeschrijving van bijkomende "enveloppes" naar Cockerill-Sambre; naar de andere maatstaven die voor de K.S. worden gehanteerd. We verwijzen tevens naar de uitstelprocedures i.v.m. de R.T.T.-bestellingen, tot Wallonië ook een stuk van de koek kan krijgen; i.v.m. het operationeel worden van het Arbitragehof om er beslissingen inzake het decreet-Lepaffe op af te wentelen en om uiteindelijk Happart te laten waar hij is.

We denken dat een waarschuwing aan de andere Vlaamse cultuur- en strijdverenigingen niet misplaatst is: de schijnbare "kentering ten goede" in Brussel kan net zo goed een verandering van tactiek zijn: de tactiek van de geruisloosheid en de afleidingsmanoeuvres (o.a. het terug opnemen van de gedachte aan een provinciaal federalisme). We zijn voorts van mening dat de pressie van de Vlaamse verenigingen in de eerste plaats op de eigen politiek verantwoordelijken moet worden uitgeoefend. Zowel de nationale ministers als sommige Vlaamse gemeenschapsministers blijven zwaar in gebreke. Daarom heeft het D.B. van het V.V.A. de volgende motie naar de pers gestuurd:

PERSMEDEDELING

Motie van het Verbond van Vlaamse Academics

Het Verbond van Vlaamse Academics stelt vast dat, nu de regeringskoelkast vol zit met wetsvoorstellen van Galle, Vandenbrande en andere Vlaamse parlementairen en nu de Raad van State volgens Minister Nothomb niet meer geschikt blijkt voor communautaire geschillen, het Arbitragehof de geschikte dumpingplaats voor Vlaamse belangen zou kunnen worden.

De Belgische "rechtsstaat" is dan weer een traukje rijker.

En als de Belgische en Waalse Ministers van de nationale regering in de komende weken ook inzake de R.T.T.-bestellingen een mooi kompromis vinden, wordt de nationale solidariteit verder bezegeld. Het geduld van Vlaamse excellenties is inderdaad eindeloos.

Uit de afdelingen:

Mechelen:

dinsdag 29 januari:

Het Lam Gods. H. Van de Perre met diaprojektie op drie schermen

dinsdag 26 februari: Industrieel erfgoed de moeite waard? A. Linters

zaterdag 23 maart: Wandeling door Antwerpen onder kundige leiding ongewone dingen zien.

Kortrijk:

vrijdag 26 januari:

Nieuwjaarsetentje in het Oud Gemeentehuis Moen. Gastspreker: dierenarts P. Lampo, "Alle dieren groot en klein".

zaterdag of zondag in januari of februari:

'n Wandeling in de sneeuw.

donderdag 7 februari:

Prof. A. Vergote (K.U. Leuven)

Religie: geloof en ongeloof. In hotel Broel.

Maart 85:

Prof. M. Janssens KUL: de Nederlandse roman sedert 1945

Brugge

zaterdag 19 januari:

derde Lustrumviering in de Salons Stuivenberg.

vrijdag 8 februari:

Prof. Carlos van Peteghem over "Risicofactoren in de voeding" (Saaihalle)

vrijdag 22 maart:

Docent Jos Defoort: Pleidooi voor afschaffing van inkomstenbelasting.

April:

(nog niet vastgestelde vrijdag): Forumgesprek over euthanasie.

Gent

vrijdag 18 januari:

Nieuwjaarsreceptie op varend stadsjacht "Artevelde"

donderdag 14 februari:

Dr. M. Afschrift over Echografie. In het Akademisch Ziekenhuis.

woensdag 17 april:

Bedrijfsbezoek, chocoladefabriek Côte d'Or.

donderdag 14 maart:

Voordracht door Dr. Jur. Chr. Van Hoecke: "Piraten in de Software".

Ieper - Poperinge - Wervik

zaterdag 19 januari:

Nieuwjaarspartij.

vrijdag 8 februari:

Wateraders en aardstralen

vrijdag 8 maart:

Breugheliaanse vriendenavond, muzikaal opgeluisterd.

Roeselare - Izegem - Tielt

Nieuwjaarsavond op 11 januari.

donderdag 14 februari:

Prof. Dr. P. Thomas, met een fijne literaire avond.

donderdag 28 maart:

'n vernieuwing met 'n verrassend filmbezoek in zaal Comedie.

Limburg

Nieuwjaarsreceptie op 11 januari

februari (nog niet vastgestelde avond):

voordracht door een vooraanstaand politicus

vrijdag 8 maart:

wijnproefavond bij Staf en Berthe De Ceunynck-Croonenberghs.

later in maart:

voordracht over kunstvervalsing.

JAAROVERZICHTEN:

Kortrijk:

activiteiten 1983-1984:

1. 22/9/83 J.L. Dehaene: opties en prioriteiten op het stuk van de sociale zekerheid
2. 07/12/83 Prof. U. Vermeulen K.U.L. de herleving van de Islam
3. 22/11/83 Prof. Prevenier RUG
De gouden eeuw van de Boergondische Nederlanden
4. 08/01/84 Nieuwjaarsreceptie
gelegenheidstoespraak door Burgemeester De Jaegher
5. 22/01/84 Sneeuw wandeling
6. 15/02/84 Prof. H. Servotte K.U.L.
de Engelse roman sinds de tweede wereldoorlog
7. 10/03/84 Bezoek aan het stadsarchief (1ste deel)
8. 24/03/84 Bezoek aan het stadsarchief (2de deel) beide activiteiten o.l.v. Klaas Maddens

9. 15/04/84 Wandeling in de Doeve-vallei gevolgd door een etentje en een filmverslag over de VVA-activiteiten 82-83
10. 19/05/84 Kunstenaarsbezoek in West-Vlaanderen
11. 21/06/84 Wandeling in de bossen van Oud-Moregem
12. 01/07/84 Per fiets naar de ijzerbedevaart
13. 07/07/84 Fietstocht naar het Roodhuis
14. 14/08/84 Bezoek aan de tentoonstelling Pieter Pourbus
Wandeling in Brugge

Klein-Brabant - Rupelstreek - Vaartland

dinsdag 9 oktober 1984

Het academiejaar werd luisterrijk ingezet met een gelegenheids toespraak van Mgr. Godfried Danneels over "De geloofskrisis in het Westen".

Het fundamentele filosofische probleem van de afwezigheid van een metafysisch perspectief in onze tijd (o.a. bij vele jongeren) werd door de kardinaal op een wijze behandeld die op zichzelf al zijn visie illustreert. Het werd namelijk geen koele, abstract-rationele benadering, maar een persoonlijk getuigenis van de ervaring van het mysterie.

Het is immers daar waar volgens de spreker de wortels van het probleem dienen gezocht te worden: onze moderne cultuur met al haar technologische verwezenlijkingen is gebaseerd op een eenzijdig wereldbeeld. Alles wordt geteld, gemeten, gekwantificeerd, en vervolgens gemanipuleerd. Hierdoor worden de dingen ontluisd, van hun glans ontdaan, van hun geheimen beroofd. Als gevolg hiervan wordt de werkelijkheid koud en vlak, zonder reliëf, zonder diepgang, zonder mysterie.

De armoede van deze benadering blijkt uit het feit dat zij de wezensvragen van het bestaan niet kan beantwoorden: de vraag naar oorsprong en bestemming, naar geluk: de waarom-vraag. In plaats van een perspectief te zoeken om deze vragen te beantwoorden, verdringt men ze, zoals men bijvoorbeeld de dood uit onze samenleving bant en tot een taboe maakt. Deze herinnert immers aan de beperktheid van de positief-wetenschappelijke benadering.

De grondhouding van een vruchtbare relatie met de werkelijkheid, m.a.w. een verhouding die gelukkig maakt, moet anders zijn: niet gebaseerd op de wil tot manipuleren, maar op verwondering en dankbaarheid. We moeten opnieuw leren de dingen gerust te laten, te laten zijn wat ze zijn, te contempleren.

Uit een dergelijke houding kan zin voor verantwoordelijkheid en moed tot getuigenis groeien, die noodzakelijk zijn om de technologische vooruitgang in goede banen te leiden en chaos te vermijden. De ethiek is dan ook het belangrijkste probleemgebied voor het huidige denken (dit wordt b.v. zeer acuut in verband met euthanasie, abortus, genetische manipulatie, enz.) in het algemeen.

Deze verrijkende avond kreeg bovendien een adequate respons van het academische publiek door een opkomst van ruim 320 belangstellenden.

dinsdag 27 november 1984

In november werd ons een blik in de toekomst vergund tijdens een exclusief bezoek aan de robotica van Ford-Werke te Genk. Een boeiende rondleiding per trein toonde ons de spectaculaire verwezenlijkingen van de spitstechnologie, o.a. een volledig geautomatiseerde, 100 meter lange "robotstraat".

donderdag 18 december 1984

In december hoorden wij Tine Ruyschaert, die onze kerst-reünie kwam opluisteren met een evocatie van woordkunst, gebaseerd op het literaire werk van Godfried Bomans.

Overlijdens: wij betuigen ons oprecht medeleven

De heer Charles Danneel, rustend reder, in de ouderdom van 71 jaar, op 5 november 1984. Vader van tandarts Pieter Danneel. (afd. Oostende)
Mevrouw C. Mollet-Hubrecht, geboren te Westende op 10.10.1904 en plots overleden te Deurne (Antw.) op 22.12.1984. Moeder van lic. Ferre Mollet (afd. Brugge).

Geboorten: van harte gelukgewenst!

Cedric, tweede zoontje van lic. recht. Bruno Van Dorpe en lic. recht. Anne Moerman, op 26.12.84 (afd. Kortrijk)

Annelies, tweede kindje van lic. recht. Philip en Mevr. Vanhaesebrouck-Lambert, op 20.11.84 (afd. Kortrijk).

Simon, eerste kindje van Koenraad en Bernadette Boel-Verbeke, op 25.11.84 (afd. Brugge).

Huwelijk: behouden vaart!

Marianne Goeminne en Erwin Dupont op 05.01.85 (afd. Brugge).

De financiële toestand van Vlaanderen wordt per begrotingsjaar benarder en vergt van de Vlaamse regering steeds meer onpopulaire besparingsmaatregelen. Noodgedwongen, want de gewesten en de gemeenschappen krijgen maar de financiële middelen die de centrale regering kan afstaan. Alle fracties in de Vlaamse Raad hebben erkend dat de financiële afspraken van de staatsvorming van 1980 niet nagekomen zijn.

Een bijna onvergeeflijke nalatigheid in het verslag van de Algemene Ledenvergadering vergt een aanvulling.

In zijn slotwoord huldigde Alg. Voorzitter R. Devriendt niet alleen de scheidende voorzitter en sekretaris, maar ook dr. jur. Dan Glas, die jarenlang Alg. Ondervoorzitter was, en de laatste jaren het feitelijk voorzitterschap droeg.

Voor het V.V.A. heeft zeer veel aan z'n oud-voorzitter en stichter Dan Glas te danken.

Het volgende Vivat-nummer verschijnt begin april.
Graag verslagen, bedenkingen, personalia!
Dank bij voorbaat.